

но не са извадили документ от ТЕЛК. Повече количествени данни имаме за гр. Кюстендил, където през 2007 г. бе проведено представително изследване за здравния статус на ромите. Оказа се, че три четвърти от ромите, преживели инфаркт или инсулт и декларирали, че имат някакъв тумор или рак, че са болни от ХОББ, от тежки сърдечносъдови заболявания, диабет или цироза на черния дроб (общо 65 души от 88 с много тежки заболявания), не са декларирали, че имат свидетелство за инвалидност. Дори ако приемем, че някои от тях просто са пропуснали да отбележат тази „подробност“, за която са питани поне два пъти по време на анкетата, обезпокоително е, че преобладаващата част от най-тежко болните роми не са освидетелствани от ТЕЛК. По този начин те на практика са лишени от социалните помощи – финансови средства и помощни материали, които държавата определя като дължащи се на лицата, неспособни по здравословни причини да се грижат за своята издръжка и тази на семейството си и принудени да дават голяма част от ежемесечните си доходи за лекарства. Този тревожен факт подкрепя основателността на оплакванията на много роми, че не получават съдействие за изваждане на документи за ТЕЛК, и отново илюстрира старото наблюдение, че най-уязвимите групи често са лишени от социалните помощи и услугите, които им се полагат по закон.

Трудностите за изваждане на медицинско удостоверение за инвалидност са много и от различен характер. Сериозен проблем е, че болните трябва да извършат огромно количество изследвания, значителна част от които не се покриват от Здравната каса, а са скъпи. В случаите, когато трябва да се направят от бедни хора с постоянни високи разходи за животоподдържащи лекарства, тази пречка се оказва критична. Друг проблем е свързан с административната уредба и бюрократизацията на медицинските услуги, което затруднява особено много по-нискограмотните хора и отново – бедните лица. Трети проблем е, че на редица места районните лекарски комисии са закрити и болните трябва да търсят услугите на ТЕЛК в София или в друг далечен град.

Понякога лекари споделят с тревога, че невинаги ромските родители са в състояние да положат необходимите усилия и да вземат мерки специфичното заболяване на детето да не доведе до инвалидност.